

Bermål (Kvitningsmorki - utv.): Vidare til vern i lag med Skogateigen i aust

Innledning

Denne rapport er utarbeidet for ett område som vurderes for vern av skog. Formålet med rapporten er å gi en oversikt over naturfaglige kvaliteter til vurderingsområdet og for å kunne vurdere hvordan området fyller målene for skogvernet. Data baseres på innsamlete data gjennom feltkartlegging og andre eksisterende datakilder. Denne rapport er et kunnskapsgrunnlag for videre verneprosess. Samfunnsmessige avveiiinger gjøres som del av verneprosessen og inngår ikke som del av dette dokumentet. Skogvernet skal særlig bidra til å oppfylle følgende nasjonale mål for naturmangfold:

- Ingen arter og naturtyper skal utryddes som følge av menneskelig aktivitet, og utviklingen for truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres.
- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.

[Her kan du lese mer om bakgrunn for skogvernrapporten](#)

Statsforvalterens vurdering

Kartleggingsområdet ligg i ei nord- og vestvendt, bratt liseide i ein gradient frå fjord til fjell på sørsida av Sognefjorden, i kommunane Lærdal og Årdal. Skogen er i hovudsak dominert av furu, med bjørk og også storvaksne ospetre. Ein finn også parti med meir varmekjær vegetasjon som hassel og gråor. I nordlege delar med rikare mark førekjem den raudlista naturtypen kalk- og lågurtfuruskog (VU). Kartleggingsarealet inkluderer også bjørk og rogn i rasmarskog, med stadvis store mengde død ved av bjørk. Det er også død ved i store dimensjonar etter m.a. skogbrann, der m.a. signalarten pusledraugmose, som utelukkande finst på dødved, er registrert. Furutre med alder på 350 år er registrert. Det er stor variasjon i vegetasjonen og naturtypar knytt til ulike høgdelag, og med påverknad som ras, brann og snøskred dannar dette mange habitat. Bermål dekkjer fire ulike vegetasjonssoner, der både mellomboreal, nordboreal, sørboreal og boreonemoral sone inngår i ein gradient frå fjord til fjell. Av åtte raudlista artar registrert i området er seks nær truga og ein sterkt truga (ask). Området oppfyller manglar i skogvernet knytt til bonitet, truga artar, raudlista naturtype i form av kalk- og lågurtfuruskog, og andre mangelnaturtypar som kalkbjørkeskog, gråor-heggeskog av liseidetype og gamal lauvblandingsskog. Tilbudsområdet er delvis lågareliggjande. Etter kartlegginga har vi fått knytt Bermål med Skogateigen, og slik eit potensielt samanhengande areal langs fjorden i lag med det eksisterande Kvitningsmorki naturreservat. Saman vil denne liseide kunne utgjere eit viktig og samanhengjande område med verdifull skog i Sogn.

Verneindeks

Naturgitt mangfold	2.00
Variasjon - kartleggingsenheter	3
Arealandel av kalk- og baserik skogsmark og regnskog	2
Andel av edellauvtrær og rogn, osp, selje for hele området	2
Andel av edellauvtrær og rogn, osp, selje for kalkrike kartleggingsenheter i området	1

Naturskognærhet	1.50
Død ved arealfigur, arealandel	2
Død ved mengde	2
Død ved variasjon	1
Gamle store trær arealfigur, arealandel	3
Gamle/store trær	1
Trær med spesielt livsmedium	0

Størrelse	2.00
Barskog, bjørkeskog i NB og MB	2
Skogsmark i sørboreal og boreonemoral vegetasjonssone	0
Edellauvskog, kalkskog og regnskog.	0

Scoringsverdi for avgrenset område

5.50

Nøkkeltall

Vegetasjonssone

Nordboreal og mellomboreal

Sammendrag av arealressursene fra AR5

Type	Areal (daa)
Ikke kartlagt	1897.20
Ferskvann	0.81
Skog	3168.43
Åpen fastmark	352.02
Hav	1.33
Sum	5419.79

Kartleggingsenheter

Kartleggingsenhet	Kode	Areal (daa)	Kalktrinn
blåbærskog	T4-C-1	84.84	abc
lavskog	T4-C-13	4.99	abc
storbregneskog	T4-C-17	43.42	de
høgstaudeskog	T4-C-18	203.21	fghi
litt tørkeutsatt høgstaudeskog	T4-C-19	113.99	fghi
svak lågurtskog	T4-C-2	477.89	de
lågurtskog	T4-C-3	64.53	fg
bærlyngskog	T4-C-5	1512.38	abc
svak bærlyng-lågurtskog	T4-C-6	424.21	de
bærlyng-lågurtskog	T4-C-7	198.79	fg
bærlyng-kalklågurtskog	T4-C-8	2.02	hi
lyngskog	T4-C-9	367.82	abc
Sum		3498.07	

Trær med spesielt livsmedium

Type	Vektet trinn
Tre med brannspor	0-1 per daa
Hengelavstre	0-1 per daa
Hult lauvtre	0-1 per daa

Skogbonitet fra AR5-kart

Type	Areal (daa)
Impediment	651.61
Lav	1101.93
Middels	585.64
Høy	829.25
Sum	3168.43

Naturområde - kategori

Type	Areal (daa)
Hogstklasse 1 & 2	192.29
Kalkfattig mosaikk	2372.61
Kalkrik mosaikk	547.51
Liggende død ved	326.67
Store gamle trær	212.42

Treslag

Type	Vektet trinn
Ask	0 - 2,5
Bjørkeslekta	25 - 50
Edellauvtreandel	0 - 2,5
Furu	50 - 75
Gran	0 - 2,5

Treslag	
Gråor	2,5 - 5
Hassel	0 - 2,5
Osp	2,5 - 5
Rogn	0 - 2,5
Selje	0 - 2,5
Bartreandel	50 - 75
Spisslønn	0 - 2,5

Død ved	
Type	Vektet trinn
Liggende død ved , Middels dimensjon (10–30 cm), lite nedbrutt	2-4 per daa
Liggende død ved , Middels dimensjon (10–30 cm), sterkt nedbrutt	0-1 per daa
Liggende død ved , Stor dimensjon (> 30 cm), lite nedbrutt	0-1 per daa
Liggende død ved , Stor dimensjon (> 30 cm), sterkt nedbrutt	0-1 per daa
Stående død ved , Middels dimensjon (10–30 cm)	0-1 per daa
Stående død ved , Stor dimensjon (> 30 cm)	0-1 per daa

Store gamle trær	
Type	Vektet trinn
Furu	0-1 per daa
Gran	0-1 per daa
Boreale lauvtrær	0-1 per daa
Edellauvtrær	0 per daa

Arter				
Navn	Vitenskapelig navn	Artsgruppe	Rødlistestatus	Reg. dato
Tyrihjel	<i>Aconitum septentrionale</i>	karplanter	Livskraftig	28.6.2022
Svarttopp	<i>Bartsia alpina</i>	karplanter	Livskraftig	28.6.2022
Skogjamne	<i>Diphasiastrum complanatum</i> subsp. <i>complanatum</i>	karplanter	Nær truet	1.8.2003
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	karplanter	Sterkt truet	29.6.2022
Knerot	<i>Goodyera repens</i>	karplanter	Nær truet	28.6.2022
Druelav	<i>Hertelidea botryosa</i>	lav	Nær truet	29.6.2022
Furustokkjuke	<i>Phellinus pini</i>	sopp	Nær truet	29.6.2022
Furuvintergrønn	<i>Pyrola chlorantha</i>	karplanter	Nær truet	29.6.2022
Rein	<i>Rangifer tarandus</i>	pattedyr	Nær truet	1.9.2004
Fjelltistel	<i>Saussurea alpina</i>	karplanter	Livskraftig	28.6.2022
Bergfrue	<i>Saxifraga cotyledon</i>	karplanter	Livskraftig	28.6.2022
Rosa tusselav	<i>Schismatomma pericleum</i>	lav	Sårbar	29.6.2022
Fjellfrøstjerne	<i>Thalictrum alpinum</i>	karplanter	Livskraftig	28.6.2022

Rødlistede naturtyper

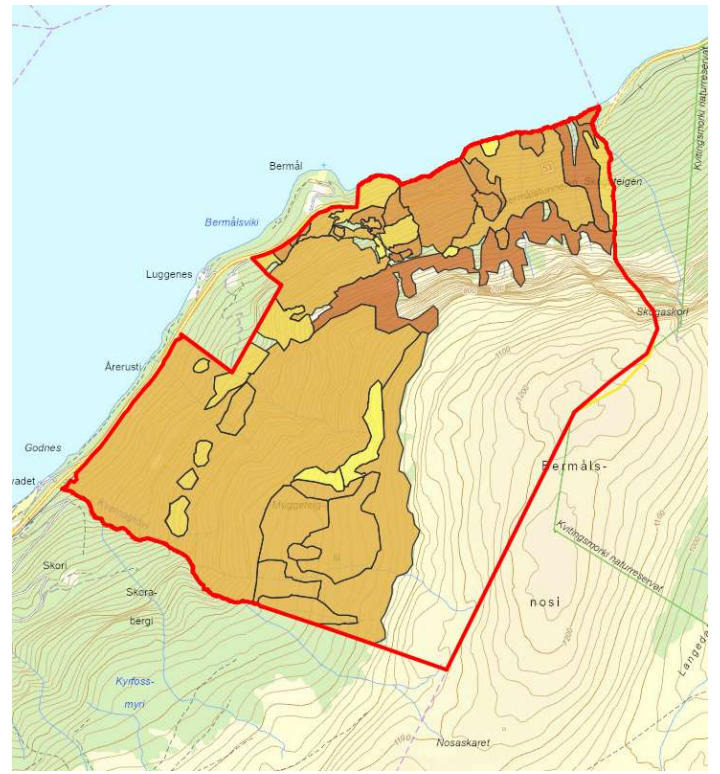
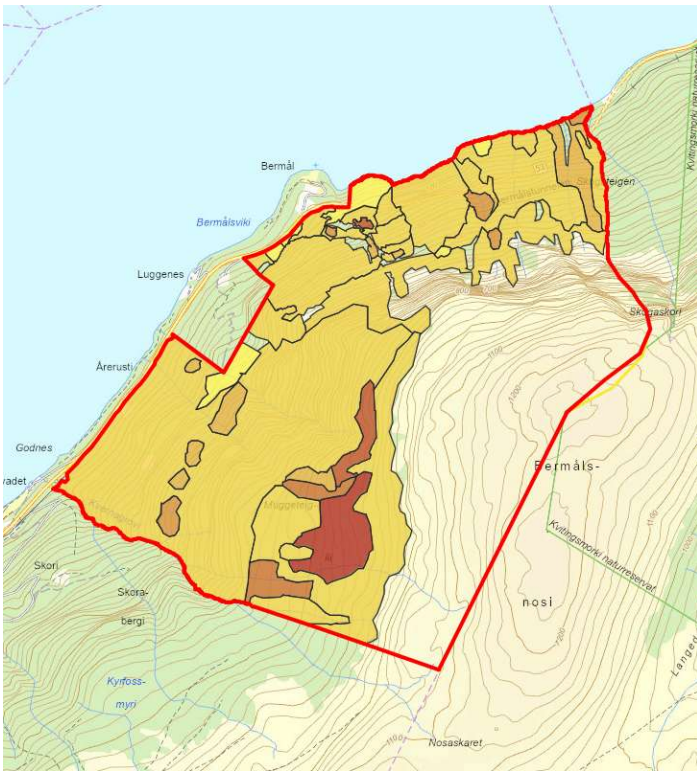
Rødlistede naturtyper		
Type	Status	Areal (daa)
Kalk og lågurtfuruskog	Sårbar (VU)	248.11

Kartleggers vurdering av prosjektområdet

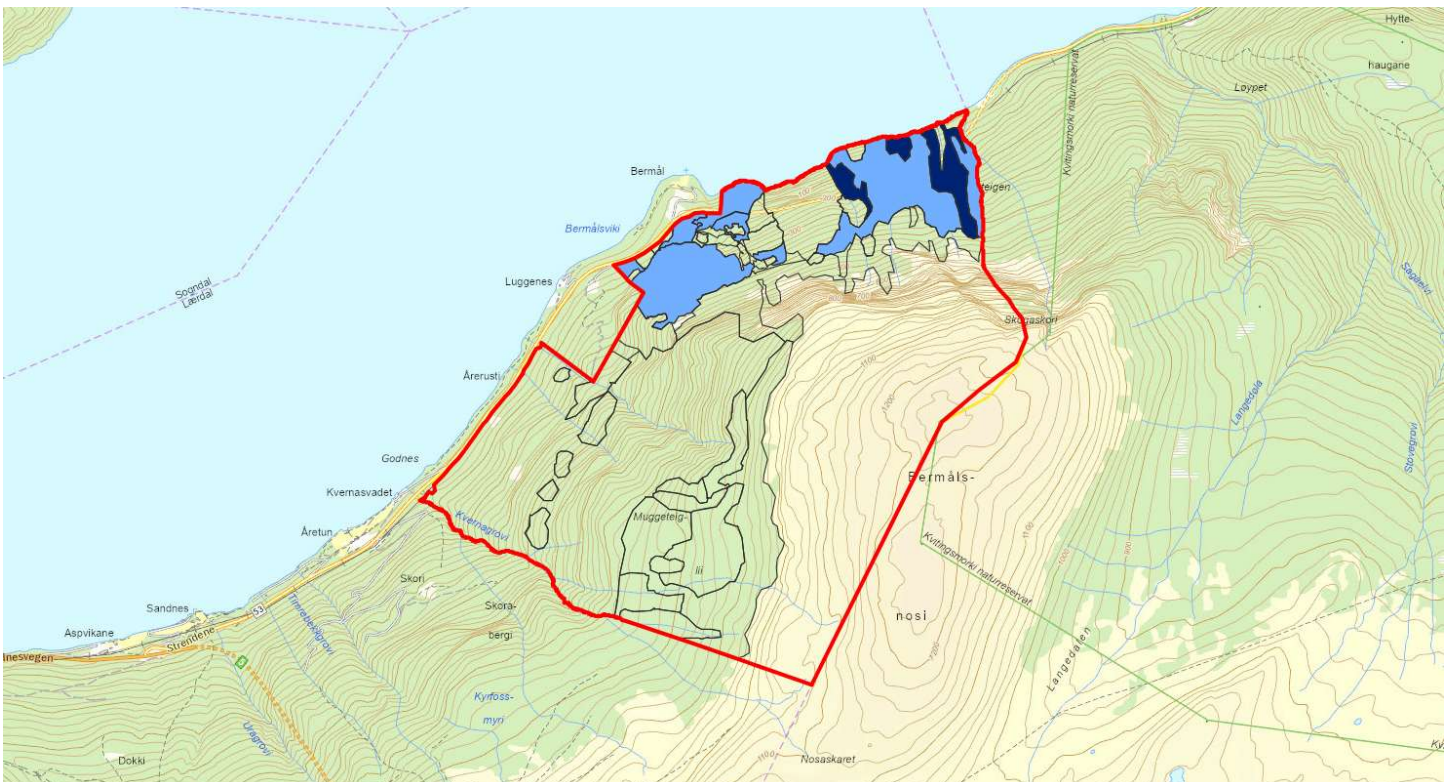
Området består av en nord- til nordvestvendt lside som går helt fra fjordnivå og opp til Bermålsnosi (1 257 moh.). De skogdekte arealene er stort sett i mellomboreal og nordboreal sone, men i nedre deler av lia ved fjorden kommer det inn sørboreal og boreonemoral sone. De skogdekte arealene domineres av fattig og triviell furuskog og bjørkeskog med lite strukturelementer. I partier er det rikere furuskog og løvskog med blant annet myske, skogstjerneblom, gulstarr, hengeaks, trollurt, teiebær, markjordbær, lundgrønnaks, trollhegg, knollerteknapp, skogsalat, mjødukt, vendelrot, lundrapp og tyrihjel. Stedvis er furuskogen forholdsvis storvokst pga. gode vekstforhold og med innslag av både gadd og læger av furu, men også av død ved av osp og storvokst osp der denne kommer inn. I partiene med litt rikere furuskog forekommer rødlistet naturtype kalk- og lågurtfuruskog (VU). Nedenfor stupene i nordre del av området er det rasmarskoger med bjørk (dom.), gråor, rogn m.m. og rasmarsenger. Det er skogsmark med forholdsvis stor bjørk og spredte dødved-elementer iblandet furu i overgang mot rasmarken øverst i lia, før fjellskogen tar over. I partier er vegetasjonen her rik. Deler av bjørkeskogen i disse områdene er nylig tatt av snøras og ligger nede. Flere av rasløpene med åpen urterik vegetasjon med blant annet hvitmaure, gulmaure, gjeldkarve, tiriltunge, gullris, gulsildre, kattedot, rødknapp, firkantperikum, fjelltistel, blåknapp, svarttopp, bjønnbrodd går helt ned til fjorden. I liene nede ved fjorden er det i partier innslag av litt mer varmekjær vegetasjon med hassel, gråor og furu. Ved Skogateigen, ved fjorden helt nord i området, er det gamle skogdekte rasløp med furu og gråor og en del gadd og læger av begge treslag. I lia opp fra Bermål er det et større område med rik vegetasjon med blant annet rødflangre og med flere styvingstrær av bjørk, i partier også grove. Større partier som er registrert som skog i hkl 1 og 2 er tidligere brannfelt med store mengder død ved av furu som følge av brannen. Her er det ungskog med oppvoksende bjørk, osp, gråor, selje og rogn, og brannspor på gjenstående levende furu og furulæger. Det er ikke mulig å registrere død ved i egenskapsområdet «hkl 1 & 2», disse elementene kommer derfor ikke fram av variabelregistreringen. På det meste er det ca. 8-16 store godt nedbrutte furulæger per daa. Signalarten pusledraugmose ble funnet på en av de mange morkne stakkene. Øvre partier i sør opp fra Muggeteiglii har relativt rik vegetasjon med svak lågurtskog som dominerende type og noen striper rundt småbekkepartier med høgstaudeskog. Spredte forekomster av grov dødved (furu- og bjørkelæger) av særdeles store dimensjoner (opptil 80 cm i diameter). Spredte forekomster av gamle furutrær (ett tre boret til 350 år) særlig ved kanten av skråningen. Endel yngre bjørkeskog og spredt med hule og gamle bjørketrær. Rosa tusselav (VU) ble funnet på grov einer og druelav (NT) på død ved av furu. Lungenever, stiftfiltlav og skålfiltlav finnes på grove osp. Furustokkjuke (NT) er funnet på flere furuer, og knerot (NT) og furuvintergrønn (NT) er registrert flere steder i området. Det er positivt at prosjektområdet følger hele gradienten fra fjord til fjell og derav får med variasjonene i vegetasjonen og naturtyper knyttet til ulike høydelag. Selv om området domineres av fattige og ensformige vegetasjonstyper er det også større områder som har forholdsvis stor variasjon i vegetasjonen og med innslag av rikere typer. Ulike påvirkninger som brann, ras og snøras bidrar også til et noe variert skogbilde og vegetasjon, særlig i nordre halvdel av område. Til sammen kan nok området sies å ha lokalt til regionalt høye naturkvaliteter. Av manglenaturtyper (Framstad et. al. 2017) inngår mindre partier med kalkfuruskog, gråor-heggeskog av lisidetype, gammel løvblandingskog, kalkbjørkeskog. Det vil være positivt om området etter hvert inkluderer lisiden helt bort til Kvitingsmorki naturreservat (Maria K. Hertzberg, Biofokus).

Kart verneindeks -
naturskognærhet

Kart verneindeks - Naturgitt
mangfold

Kart rødlistede naturtyper

Mørkeblå farge angir naturområder som i sin helhet er rødlistet, lyseblå farge angir naturområder hvor deler av arealet er rødlistet